

AL SERVEI DE LA SOCIETAT

TALLERS
ENVELLIMENT
SALUDABLE

**Cuidar
el cuidador**

*Al servei de
les persones*

Fundació
Crèdit Andorrà

Tenir cura del cuidador

Cuidar-se per poder cuidar

L'atenció continuada als malalts dependents contribueix a un autèntic factor de risc per a la salut física i mental d'aquestes persones (el/la cuidadora).

Tasques del cuidador familiar

- Ajuda en les activitats de la llar.
- Ajuda en el transport fora del domicili.
- Ajuda durant els desplaçaments en l'interior del domicili en cas de dèficit de mobilitat.
- Ajuda en la higiene personal.
- Cooperava en l'administració dels diners i dels béns.
- Supervisa i/o administra la medicació al pacient.
- Intervé en la resolució de conflictes.
- Col·labora en tasques específiques: cura de ferides, mobilitzacions...
- Ajuda el pacient en la comunicació amb els altres i amb l'entorn.
- Actua en la presa de decisions urgents.

Qui necessita un cuidador?

La persona que pateix un dany cerebral	Malalts crònics	Malalts amb patologies agudes
<ul style="list-style-type: none"> • Alzheimer. • Ictus. • Lesió traumàtica. • Parkinson. • Demències.	<ul style="list-style-type: none"> • Osteoporosi. • Artritis. • Danys sensorials (ceguera, sordera...). • Diabetis.	<ul style="list-style-type: none"> • Intervencions quirúrgiques (pròtesis, cirurgia general...). • Immobilitzacions.

Per què s'ha de cuidar el cuidador?

Alguns dels símptomes que apareixen en els cuidadors són:

- Ansietat.
- Problemes cardiovasculars.
- Depressions.
- Hipertensió.
- Impotència i indefensió.
- Insomni.
- Soledat.
- Agudització de problemes propis de salut.
- Augment del consum de fàrmacs.

Cuidar-se per poder cuidar

Són interessants totes les activitats que es puguin fer en grup i/o a l'aire lliure:

- Estiraments.
- Activitat física en general.
- Exercicis de relaxació.
  - Respiració toràcica: agafeu aire i dirigiu-lo cap a les costelles; després expulseu l'aire tancant les costelles.
  - Respiració diafragmàtica: agafeu aire i infleu la panxa; amagueu-la a mesura que aneu expulsant l'aire.

Com a cuidador heu de tenir en compte alguns consells:

- Vigileu-vos la pròpia salut i benestar.
- Eviteu l'aïllament social amb l'entorn.
- Demaneu ajuda a l'entorn i compartiu-hi tasques.
- Expresseu els vostres sentiments obertament.
- Establiu límits en les demandes de la persona que cuideu.
- Aproveiteu els recursos socials i materials disponibles.

Mobilitzar el pacient

A l'hora de mobilitzar el pacient o de modificar-ne la postura corporal, cal fer-ho de manera que s'evitin molèsties tant al cuidador com a la persona de qui es té cura, mitjançant el seguiment d'unes normes bàsiques i unes tasques fàcils de recordar.

Aquests moviments són molt importants per evitar úlceres, atrofies o rigideses.

Mobilització	Transferències
Són els moviments que es fan en una mateixa superfície per canviar de posició la persona dependent.	Són els moviments que es realitzen per canviar una persona d'un lloc a un altre.
Eines de suport	
<ul style="list-style-type: none"> • Preses. • Falques.	
Recomanacions	
<ul style="list-style-type: none"> • Aprofitar la inèrcia del moviment. • Verificar que cadires i llits estan ben frenats. • Tenir en compte la patologia o la limitació del pacient. • Accions ergonòmiques:<ul style="list-style-type: none"> - Preparar-se per a la mobilització. - Mantenir els genolls flexionats. - Intentar no arquejar l'esquena. - Posar-se a prop del llit (i si cal, a sobre).	
Manipulació manual	Manipulació amb preses
<ul style="list-style-type: none"> • Basada en un bon aprenentatge i una bona tècnica. • Principis lògics. • Si la persona no col·labora o és molt voluminosa, cal utilitzar ajudes mecàniques.	<ul style="list-style-type: none"> • No estireu els braços al malalt. • Millor que treballem amb la mà tancada, per no clavar-li els dits. • Poseu les preses als punts clau. • Tingueu en compte l'estat de la pell i les ferides del pacient.

Normes bàsiques per a la mobilització manual del pacient

Tenir cura de l'esquena

Aixecar un pacient pot requerir un esforç intens per a l'esquena.

Per reduir el risc de lesions

- Visualitzeu mentalment els moviments que fareu abans de començar.
- Expliqueu al malalt els moviments que heu de fer i demaneu-li que us digui quan estigui a punt.
- Manteniu els genolls flexionats i l'esquena en posició vertical.
- Utilitzeu un cinturó per tenir un punt d'agafada més ferm en lloc de creuar les mans per darrere de la cintura del pacient.
- Demaneu ajuda en cas de necessitat.
- Si no ho teniu acostumat, sol·liciteu primer fer aquesta maniobra sota supervisió.

Quatre punts clau per moure el malalt més fàcilment

- Cap.
- Espatlles.
- Malucs.
- Cames.

Altres tècniques de suport

• Trànsfers.	• Grues.	• Llençols.

Recordeu

- El més important és vetllar per la seguretat del pacient i la del cuidador.
- Una mala manipulació posa en perill tant el pacient com el mateix cuidador.

Senyals d'alerta

Físics

- Cansament.
- Insomni.
- Dolors musculars...

Psíquics

- Canvis d'humor.
- Depressió, tristesa.
- Baixa autoestima...

Socials

- Ruptura de les relacions familiars o d'amistat.
- Aïllament.
- Sentiment de solitud...

Consells per prevenir la sobrecàrrega

- Tenir cura de la salut pròpia.
- Reposar.
- Vigilar l'alimentació.
- Atendre els horaris de treball.
- Ser conscient dels propis límits.

- Adoptar una actitud positiva.
- Dedicar una estona a fer alguna cosa que ens agradi.
- Relaxar-se.
- Fomentar l'autoestima...

- Buscar informació sobre els recursos i ajudes disponibles.
- Prevenir l'aïllament mantenint els contactes interpersonals.

Aspectes que cal tenir en compte

Recomanacions	Les postures corporals	L'exercici com a ajuda
<ul style="list-style-type: none"> • Modificar hàbits i costums, tot i que és el més difícil. • Demanar suport a un professional. • Seguir una guia que ajudi. • Prendre's un temps per a un mateix.	<ul style="list-style-type: none"> • Una mala postura fa treballar alguns músculs més que uns altres i provoca rigidesa i tensions que amb el temps poden comportar certes deformitats doloroses. • Les males postures vénen guiades per mals costums, posicions incorrectes en seure, per cadires o llits poc confortables, un entorn mal adaptat (casa, vehicle...).	<ul style="list-style-type: none"> • Són molts els beneficis de l'activitat física: disminució de la probabilitat de patir problemes cardiovasculars, diabetis, millora de pressió sanguínia, protecció contra l'osteoporosi, etc. • La pràctica habitual d'exercici permet mantenir-se actiu i preparat per a activitats de sobreesforç com canvis posturals, trasllats, AVD.

